

1. ČLOVĚK A DEMOKRACIE

Téma: LIDSKÁ PRÁVA

Předmět: OBČANSKÁ NAUKA

Ročník: 1.r., STŘEDNÍ ODBORNÉ UČILIŠTĚ, pro třídy se speciálními vzdělávacími potřebami

Klíčová slova: LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV SVOBOD, PRÁVA, SVOBODY, HISTORIE,

Škola: STŘEDNÍ ODBORNÉ UČILIŠTĚ HLUBOŠ

Tento výukový materiál byl vytvořen a financován v rámci programu OPVK projektu "Rovné příležitosti ve výuce pro všechny" registrační číslo projektu-CZ.1.07/1.2/05/03.00/10

X 13-17:53

POSTUP

1. strana - Základní znaky
2. strana - Metodika
- 3.strana - Dokumenty lidských práv
- 4.a 5 strana - Historie
6. strana - Lidské právo - definice
7. strana - Listina základních práv a svobod
8. strana - Hlava první
9. strana - Hlava druhá a třetí
10. strana - Hlava čtvrtá
11. strana - Hlava pátá a šestá, povinnost občana
12. strana - Použité materiály

X 13-17:47

KAŽDÝ MŮŽE ČINIT, CO NENÍ ZÁKONEM ZAKÁZÁNO, A NIKDO NESMÍ BÝT NUCEN ČINIT, CO ZÁKON NEUKLÁDÁ. ÚSTAVA ČR

DOKUMENTY LIDSKÝCH PRÁV

VŠEOBECNÁ DEKLARACE LIDSKÝCH PRÁV/JEDNODUŠENÁ VERZE
VŠEOBECNÉ DEKLARACE LIDSKÝCH PRÁV/JEDNODUŠENÁ VERZE
ÚMLUVY O PRÁVECH DÍTĚTE
SHRNUTÍ PRÁV OBSAŽENÝCH V ÚMLUVĚ O PRÁVECH DÍTĚTE

2 27-11:34

LIDSKÁ PRÁVA

- práva fyzických osob, především právo na život a osobní svobodu

HISTORIE LIDSKÝCH PRÁV

- se týká vztahu jednotlivce a státní moci
- v historii byl člověk objektem dění, ode počátku novověku se stává subjektem

2 27-11:34

VÝZNAMNÉ DOKUMENTY VE VÝVOJI LIDSKÝCH PRÁV

- 1.Magna Charta libertatum - Velká listina svobod - z roku 1215 přinášející omezení pravomoci Jana Bezzemka anglickými barony
2. Habeas Corpus Act - 1679, zákon o osobní nedotknutelnosti ,
3. reformační požadavky na svobodu výkladu Písma, později i na svobodu náboženského vyznání a svědomí
4. Teorie přirozeného práva (holandský právník H.Grotius, angličtí filosofové J. Locke a T. Hobbes, francouzský osvícenec h. L. Montesquieu) podle nich každý jedinec má přirozená, nezadatelná a věčná práva (právo na život, svobodu a majetek
5. Deklarace nezávislosti USA 1776
6. Všeobecná deklarace lidských práv - OSN 10.12.1948
7. Charta 77 - V. Havel, Jan Patočka, Jiří Hájek a další
8. Listina základních práv a svobod - 1.1.1993

2 27-11:34

Svoboda jedince svými projevy nesmí narušit svobodu jiných.

Svoboda jednoho začíná a končí tam, kde začíná svoboda druhého

LIDSKÁ PRÁVA

Lidé jsou svobodní a rovni v důstojnosti v právech.

Základní práva jsou nezadatelné, nezcizitelné, nepromlčitelné.

Právo všem bez rozdílu -pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického názoru,, národního původu, příslušnosti etnické skupině, majetku , rodu a postavení.

Lidská práva - občanská, politické, sociální a právo na soudní a jinou ochranu.

Pojetí lidských práv je spjata s myšlenkami spravedlnosti, s občanským právem na svobodu, s hlasovacím právem, s kulturním právem, s právem na zdravotní péči, hospodářským a sociálním právem.

2 27-11:34

LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD ČR

16.12.1992 usnesení předsednictva ČNR o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku ČR

Hlava první - obecná ustanovení

- lidé jsou svobodní a rovni v důstojnosti i v právech, základní práva jsou nezadatelná, nezcizitelná, neprohlášená a nezrušitelná
- stát je založen a demokratických hodnotách a nesmí se vázat ani na výlučnou ideologii ani na náboženské vyznání
- každý může činit to, není zákonem zakázáno
- základní politická práva se zaručují všem bez rozdílu
- meze základních práv a svobod mohou být za podmínek stanovených listinou upraveny pouze zákonem

2 29-6:57

Hlava druhá - lidská práva a základní svobody

- každý je způsobilý mít práva a povinnosti
- každý má právo na život, i nenarozený
- způsobilost k právním úkonům v 18 letech
- nedotknutelnost osoby, právo na život, na zdraví,
- ochrana svobody, lidské důstojnosti, osobnosti, občanské cti, dobré pověsti
- nikdo nesmí být podroben nuceným pracím nebo službám
- nikdo nesmí být mučen
- nedotknutelnost obydlí, majetku
- listovní tajemství
- svoboda pobytu a pohybu
- právo azylu
- svoboda myšlení, náboženského vědomí, vyznání

2 29-6:57

Hlava třetí - práva národnostních a etnických skupin

- příslušnost ke kterékoli národnosti nebo etnické menšině nesmí být nikomu na újmu
- zaručuje práva na : vzdělání ve vlastním jazyce, užití svého jazyka v úředním styku, účast na řešení všci veřejných týkajících se národnostních a etnických skupin
- jsou-li občany ČR, mohou se zúčastnit politického života

2 29-6:57

Hlava čtvrtá - hospodářské, sociální a kulturní právo

- právo na svobodu volbu povolání
- právo na odměnu za vykonanou práci a na uspokojivě pracovní podmínky
- právo sdružovat se v odborových organizacích
- právo na stávku za podmínek stanovených zákonem
- právo na ochranu života, zdraví a léčebnou péči
- právo na zvýšenou ochranu zdraví pro těhotné ženy, zdravotně postižené
- zajištění základních životních podmínek, stát musí přispívat lidem, kteří nemohou pokrýt své životní potřeby
- rodičovství a rodina jsou pod ochranou zákona
- péče o děti a jejich výchova je právem rodiny
- právo na vzdělání
- právo na přístup ke kulturním a duchovním hodnotám
- právo na příznivé životní prostředí

2 29-6:57

Hlava pátá - právo na soudní a jinou právní ochranu

- každý se může domáhat svého práva nezávislého a nestranného soudce
- každý má právo odepřít výpověď
- všichni účastníci jsou si v řízení rovni
- kdo neovládá jazyk, jímž se vede řízení, má právo na tlumočnicka
- nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci
- jen soud rozhoduje o vině a nevině za trestné činy Jménem republiky
- existuje presumpce nevinny

Hlava šestá - ustanovení společné

Povinnosti občana

- dodržovat ústavu a zákony z ní vyplývající
- dodržovat pravidla občanského soužití, morální zásady
- přispívat k ochraně životního prostředí, kulturně historických památek
- vykonávat veřejné funkce, pokud se k nim člověk zaváže, nesmí brát úplatky a zneužívat své postavení

2 29-7:54

POUŽITÉ ZDROJE:

1. Valenta, M.: Občanská nauka pro střední odborná učiliště, Praha2004, SNP
2. Dudák a kolektiv autorů: Občanská nauka pro střední odborná učiliště, Praha 2003, SNP
3. Listina základních práv a svobod ČR
4. Galerie Smart program
5. www.cz.wikipedia.org/wiki/Lidská práva

X 13-18:24